

НАРОДНА БАНКА

СРБИЈЕ

Актуелна монетарна кретања

Радован Јелашић – гувернер Народне банке Србије

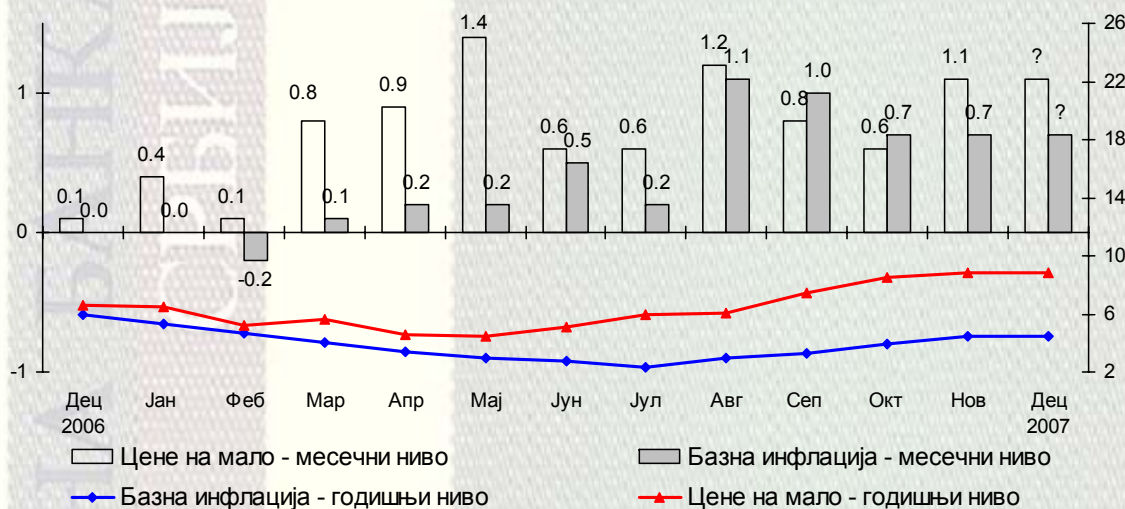
Београд, 27. децембар 2007. године

НБС је остварила свој основни циљ и у 2007. години – базна инфлација ће бити око 5,4%, унутар циљаног распона 4,0 - 8,0%

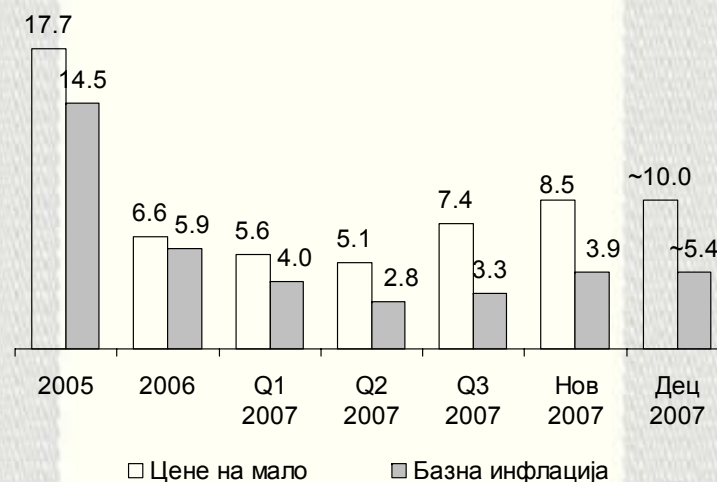
- Нови оквир монетарне политике потврђен је и у пракси – основни инструмент је референтна каматна стопа!
- Улога НБС на девизном тржишту је сведена на минимум – од укупно 253 радна дана у 2007. години НБС је на међубанкарском девизном тржишту била активна свега 17 дана; од почетка маја до данас продато свега 4 милиона EUR на фиксинг састанку.
- Ниво обавезне резерве није мењан...
- АЛИ ...

Инфлација од августа константно расте!!!

Кретање инфлације (у %)

Годишње стопе инфлације (у %)

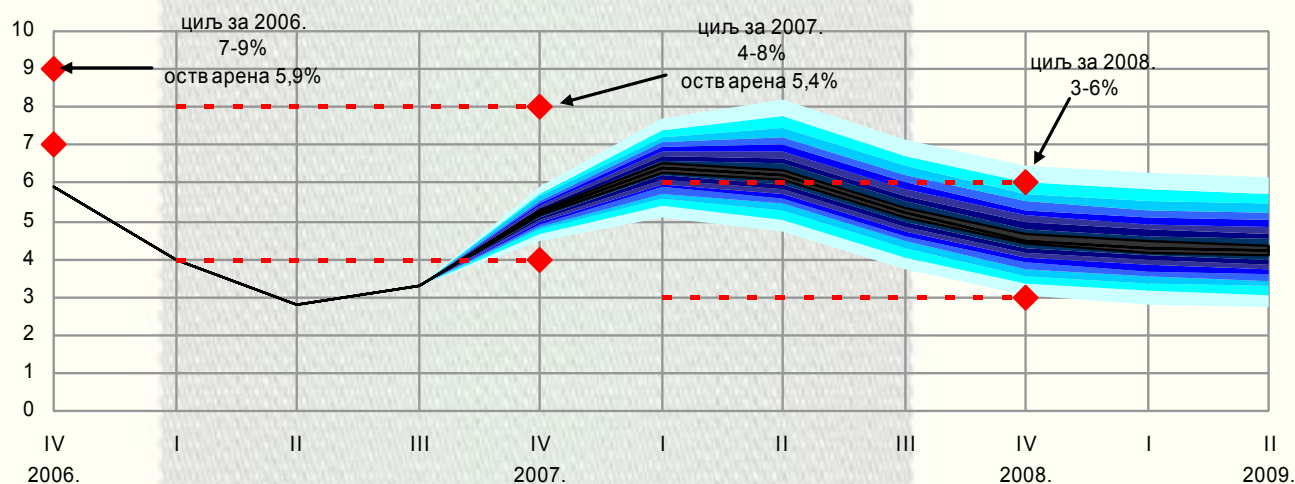

Децембар 2007:

- Међугодишњи раст цена на мало у 2007. години око 10,0% - од тога удео регулисаних цена 6,6 п.п.;
- Међугодишњи раст цена пољопривредних производа око 24,0%;

Базна инфлација ће наставити да расте до средине 2008. године – али ће циљ за ту годину бити остварен!

Пројектована базна инфлација
(међугодишње стопе, у %)

- Циљ зацртан и објављен 30. августа 2006. за 2007. годину је постигнут – базна инфлација ~5,4%!
- Пракса је потврдила да је било добро што смо циљали базну уместо укупну инфлацију;
- Циљ за 2008. годину је амбициозан, али остварив!

Ризици постизања циљане базне инфлације НБС у 2008. години се повећавају!

- Инфлаторни притисци расту, како
 - интерни:
 - ✓ повећање прихода грађана,
 - ✓ раст кредитног потенцијала банака – у земљи/из иностранства,
 - ✓ потребе ефикаснијег одговора владе на екстерне шокове,
 - ✓ споро смањење јавне потрошње; тако и
 - екстерни:
 - ✓ раст референтне каматне стопе у еврима,
 - ✓ недостатак ликвидности,
 - ✓ (не)стабилност финансијског сектора.

Србија у 2008. годину улази са забрињавајуће високом стопом укупне инфлације!

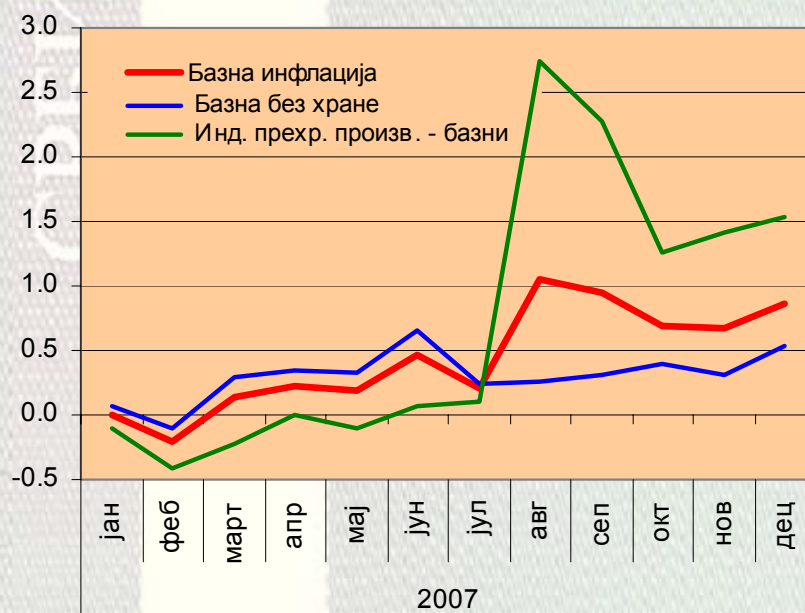
Монетарни одбор је данас одлучио да референтну каматну стопу повећа са 9,50 на 10,00%

Конкретни разлози:

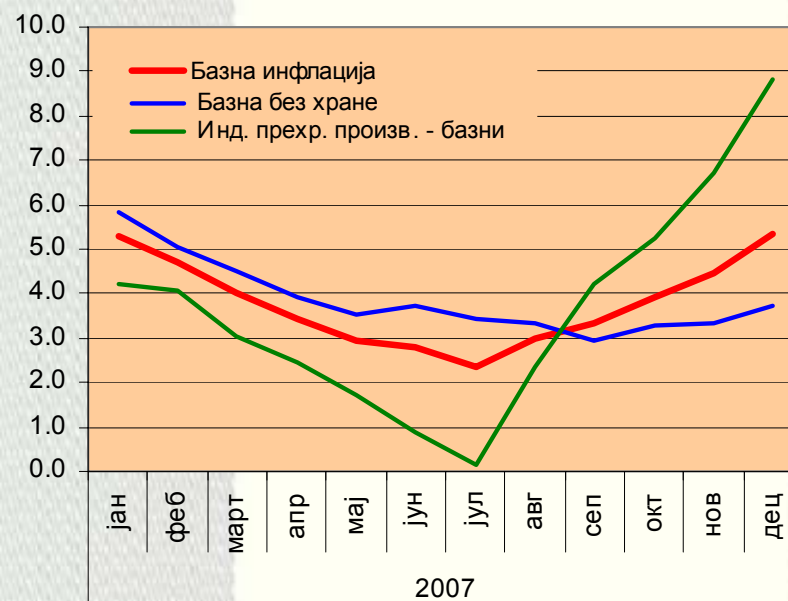
- Јачање инфлаторних очекивања;
- Базна инфлација висока пет месеци узастопно – и искључујући пољоприведни шок, што указује на преношење ефеката и кроз инфлаторна очекивања;
- Могућност фискалне експанзије и пораста зарада у јавном сектору крајем ове и почетком идуће године;
- Високи кредитни раст у новембру;
- Тренутни депресијацијски притисци и поред значајног прилива из иностранства;

Базна инфлација се налази на забрињавајуће високом нивоу!

Месечна динамика (у %):

Годишња динамика (у %):

Монетарна политика у 2008. годину улази с повећаним степеном рестриктивности!

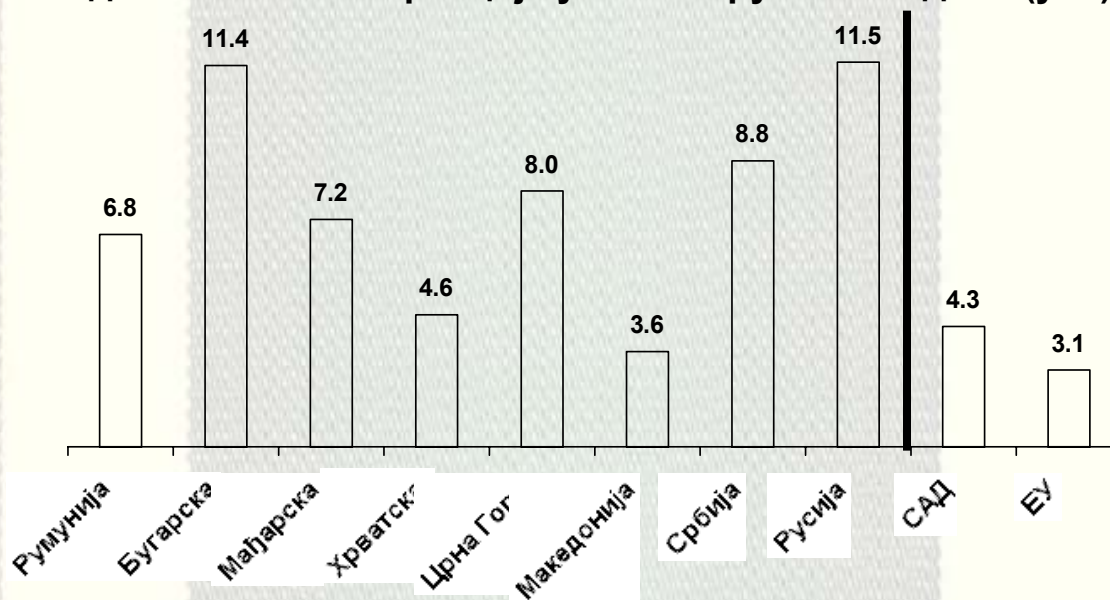
- Само НБС има законску обавезу везану за стабилност цена;
- Монетарна политика ће у наредном периоду бити још рестриктивнија уколико се оцени да ће:
 - ✓ фискална експанзија произвести знатније инфлаторне ефекте;
 - ✓ екстерни шокови остати без адекватног одговора од стране фискалне политике;
 - ✓ порасти инфлаторна очекивања.
- НБС ће бити спремна да, према потреби, додатно поштри мере у области:
 - ✓ референтне каматне стопе,
 - ✓ обавезне резерве,
 - ✓ супервизије, и
 - ✓ друге мере...

Инфлација полако куца на врата!

- Инфлацију не “чује” само онај који се прави глув!
 - Пасивност данас ће се вишеструко платити након пар месеци; пропуштено време касније значи оштрије мере.
 - Инфлацију ће смањити само конкретне мере, не намере, планови и привремена решења.
 - Ако садашње мере НБС не буду довољне, она ће постепено заоштравати ниво рестриктивности све док не буде извесно да ће постићи свој циљ и у 2008. години!
 - Степен рестриктивности НБС зависиће од екстерних утицаја, али и од конкретне подршке државе у смањивању инфлације!
- Транспарентна монетарна политика НБС!

Висока стопа инфлације није задесила само Србију

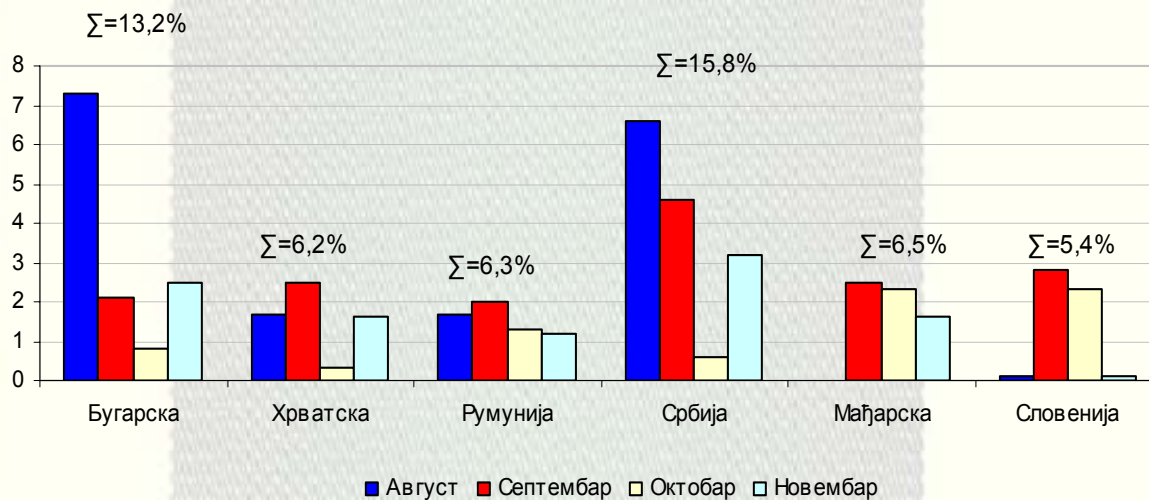
Годишње стопе инфлације у новембру 2007. године (у %)

- “Агфлација”, тј. пораст цена пољопривредних производа, није само у Србији довела до убрзања укупне инфлације!
- Раст цена пољопривредних производа је узрокован повећањем светске тражње за овим производима, а додатно је подстакнут ефектима суше на понуду!

Судећи по ефектима цена пољопривредних производа, Србија је била “најсушнија”!

Цене хране и безалкохолних пића
(месечне стопе раста, у %)

Цена нафтних деривата на светском тржиštu се скоро удвостручила током 2007. године!

Светска цена уралске нафте по барелу (у USD) у 2007. години

Држава не може да утиче на смањење светске цене, али може ценовни ефекат да ублажи путем смањења акциза!

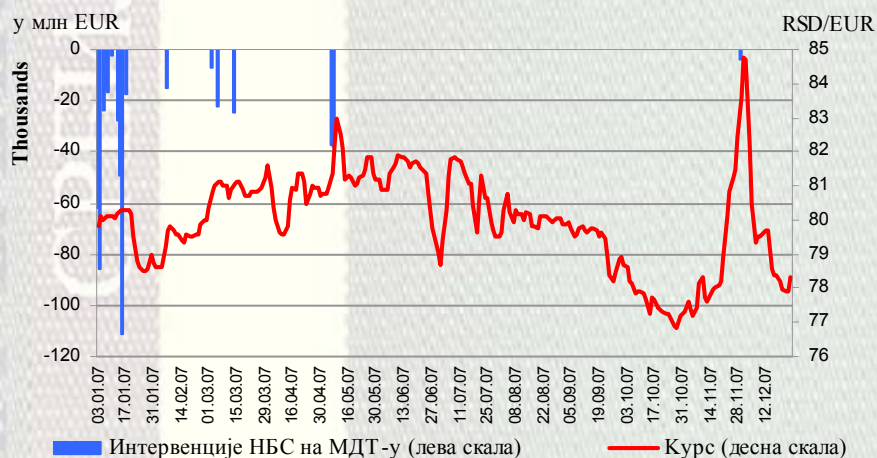
Међугодишњи раст нето зарада је успорен, али и даље висок!

Главни разлог успоравања њиховог реалног раста је убрзан раст инфлације од маја ове године!

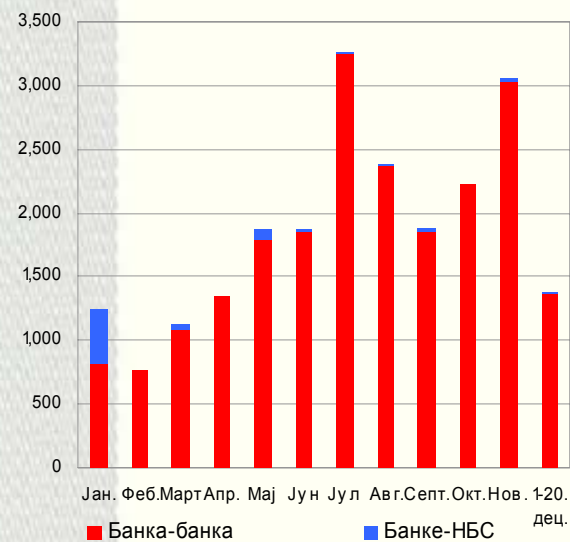
Курс динара су одредиле понуда и тражња на тржишту

Куповина/продаја девиза од стране НБС на фиксинг састанку и курс евра

Структура промета банкарског сектора на МДТ-у у 2007. години*

у млн EUR

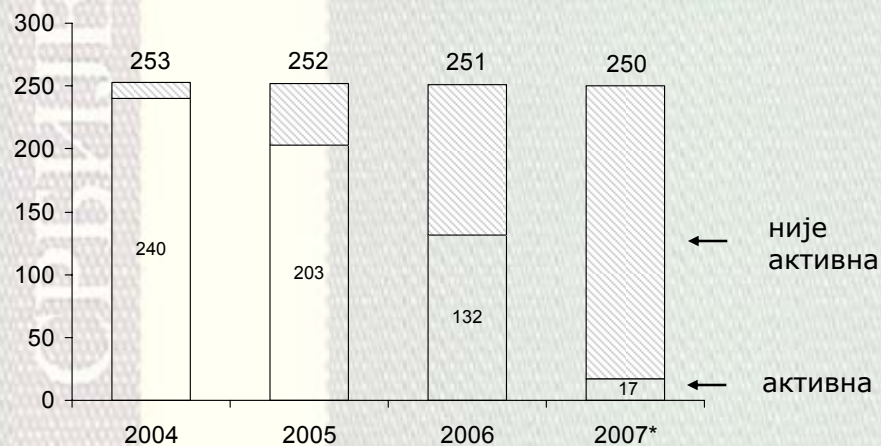

*НБС на МДТ-у продаје део откупљених девиза од мењача.

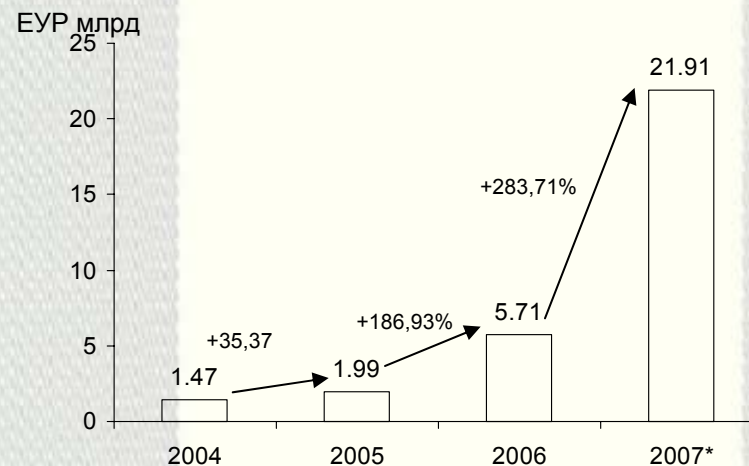
- НБС је своје интервенције на МДТ-у свела на минимум;
- Курс динара према еврџ се не формира на основу утрошка енергије, цене рада, капитала итд. него на основу понуде и тражње!

...и он слободно плива

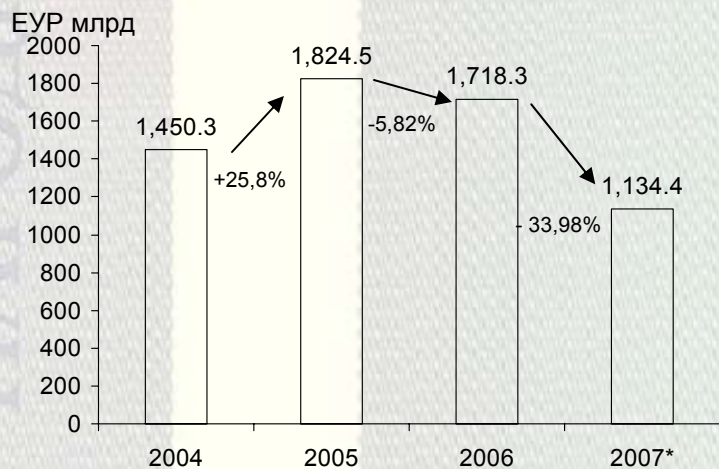
Број дана када је НБС активна

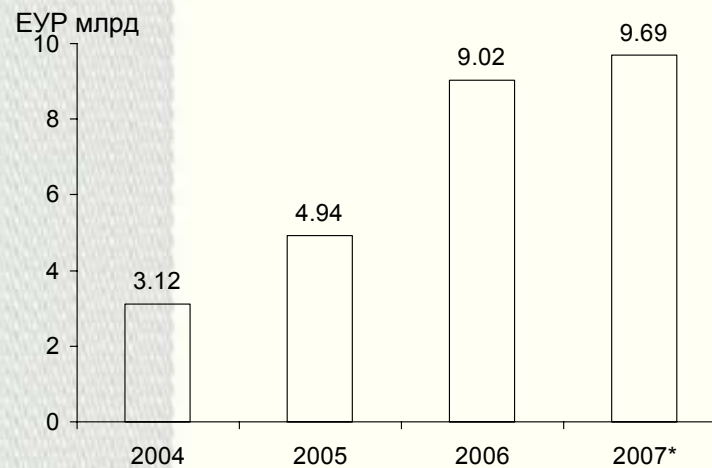
Трговина на МДТ (јануар → децембар)

Откуп од мењача (јануар → децембар)

Девизне резерве НБС
(без овлашћених банака)

* 25. децембар 2007

У првом тромесечју 2008. очекујемо успоравање тромесечног раста базне и укупне инфлације

Базна инфлација биће одређена деловањем следећих фактора:

- индиректним ефектима поскупљења деривата нафте,
- поскупљењем прехранбених производа и алкохолних пића,
- даљим кретањем курса динара.

2007. година ће за банкарски сектор бити успешнија од 2006. године!

- Резултати после првих девет месеци су обећавајући
 - ✓ Повећање билансне суме од 21,5%, тј. са 1,169 млрд RSD на 1,420 млрд RSD;
 - ✓ Пораст кредитног потенцијала за 31,2%, тј. са 521,7 млрд RSD на 683,7 млрд RSD;
 - ✓ Већи обим нове штедње а 53%, тј. за 268 млрд RSD на 410 млрд RSD;
 - ✓ Увећање профита за 16,531 млрд RSD крајем 2006. године на 23,068 млрд RSD закључно с новембром 2007. године!
- Број банака у 2008. години
 - ✓ смањење броја банака због припајања – Панонска се припаја Интеза банци, Континентал ЛХБ банци, НБГ Војвођанској банци;
 - ✓ могуће и нове гринфилд инвестиције.

Циљеви монетарне политике

- **Основни циљ НБС у 2008. години је остваривање базне инфлације у распону 3-6%.**
- Остваривање овог циља подразумева примену:
 - каматне стопе на двонедељне репо операције и коридора каматних стопа на депозитне и кредитне олакшице као основног инструмента монетарне политике;
 - осталих инструмената, укључујући и интервенције на девизном тржишту и обавезну резерву, као помоћних.
- НБС ће задржати право интервенција у случају: а) знатних дневних осцилација на девизном тржишту, б) угрожености финансијске и ценовне стабилности и в) потребе заштите адекватног нивоа девизних резерви.

**Срећан Божић и новогодишњи
празници!**

